

Σάββατο, 28 Αυγούστου 2021

Ιερά Μητρόπολις Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας «Ο αγώνας του 1821 μέσα από την τέχνη»

Ομιλία Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ.
Παντελεήμονος

Ο Έλληνισμός άπανταχοῦ τῆς γῆς τιμᾷ φέτος τὴν ἐπέτειο τῶν 200 χρόνων ἀπὸ τὴν ἔναρξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης. Τιμᾷ τὴν ἀποφασιστικότητα τῶν πατέρων του νὰ διεκδικήσουν τὴν ἐλευθερία τους ἀπὸ τὸν δυσβάστακτο τουρκικὸ ζυγὸ. Τιμᾷ τὸ σθένος καὶ τὴ γενναιότητα τῆς ψυχῆς τους νὰ ἀγωνισθοῦν γιὰ τὸ δικαίωμά τους νὰ ζοῦν ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῶν Τούρκων κατακτητῶν.

Τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση ὁμως δὲν τὴν τιμοῦμε μόνο ἐμεῖς, οἱ Ἕλληνες. Τὴν τιμᾷ ὀλόκληρος ὁ κόσμος, στὴν Εὐρώπη καὶ στὴν Ἀμερική. Καὶ αὐτὸ ὄχι μόνο γιὰτὴ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση δὲν ἦταν ἀπλῶς ἓνα σημαντικό, ἓνα μοναδικὸ γεγονός πού σημάδεψε τὸν 19ο αἰῶνα, ἀλλὰ ἦταν ἓνα γεγονός, πού γράφηκε στὴν παγκόσμια ἱστορία μὲ χρυσὰ γράμματα. Διότι ποτέ κανένας λαὸς μετὰ ἀπὸ τετρακόσια καὶ πλέον χρόνια σκλαβιάς, χωρὶς μέσα, χωρὶς χρήματα, χωρὶς ὑποστήριξη, δὲν τόλμησε νὰ ξεσηκωθεῖ καὶ μάλιστα μὲ ἓνα σύνθημα πρωτόγνωρο, μὲ ἓνα σύνθημα ἀντίθετο πρὸς τὴν ἀνθρώπινη λογικὴ, ἓνα σύνθημα πού ὑπερέβαινε τὴν ἀνθρώπινη φύση, τὸ «ἐλευθερία ἢ θάνατος».

Τὸ σύνθημα αὐτὸ εἶχε ὁμως ἀντίκτυπο στὶς ψυχές τῶν Ἑλλήνων, γιὰτὴ τροφοδοτεῖτο ἀπὸ ἓνα ἄλλο σύνθημα, πού ἐξέφραζε τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους ξεσηκώθηκαν νὰ πολεμήσουν οἱ Ἕλληνες. Καὶ αὐτὸ ἦταν τὸ «γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἅγια καὶ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερία».

Γι' αὐτούς τοὺς δύο λόγους ξεσηκώθηκαν οἱ πρόγονοί μας. Καὶ δὲν ξεσηκώθηκαν μόνο οἱ ἄνδρες, ξεσηκώθηκαν καὶ οἱ γυναῖκες καὶ οἱ νέοι καὶ τὰ παιδιά, καὶ συστρατεύθηκαν στὸν ἴδιο ἀγῶνα, χωρὶς νὰ ὑπολογίσουν τὸν θάνατο, χωρὶς νὰ μετρήσουν τὴ ζωὴ, χωρὶς νὰ φοβηθοῦν τίποτε.

Αυτά τὰ μοναδικὰ χαρακτηριστικά τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασως ἀπέναντι στή θηριωδία τῶν Τούρκων, οἱ ἀγριότητες τῶν ὁποίων συγκλόνιζαν τήν κοινή γνώμη, δέν ἦταν δυνατόν νά ἀφήσουν κανέναν ἀσυγκίνητο. Χιλιάδες ἦταν ἐκεῖνοι θέλησαν νά βοηθήσουν μέ διάφορους τρόπους τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση. Πολλοί ἦταν αὐτοί πού ἀποφάσισαν νά ἀφήσουν τίς πατρίδες τους καί νά ἔρθουν γιά νά πολεμήσουν στό πλευρό τῶν Ἑλλήνων. Πολλοί ἦταν καί οἱ ποιητές, οἱ πεζογράφοι, οἱ ζωγράφοι, οἱ καλλιτέχνες, Ἕλληνες καί ξένοι, πού ἐμπνεύσθηκαν ἀπό τή γενναιότητα τῶν Ἑλλήνων, ἀπό τή θυσία τους, ἀπό τόν ἥρωισμό τους καί τούς ἀπαθανάτισαν στά ἔργα τους.

Ἄν ρίξει κανεῖς μιὰ γρήγορη ματιά στήν ἱστορία τῆς τέχνης δέν θά δυσκολευθεῖ νά ἐντοπίσει τά ἔργα πού ἀποτυπώνουν πρόσωπα καί στιγμιότυπα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασως, πού ξαναζωντανεύουν μέ τόν χρωστήρα τους μορφές καί γεγονότα αὐτῆς τῆς ἡρωϊκῆς περιόδου τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας.

Τά ὀνόματα τῶν καλλιτεχνῶν πολλά καί διάσημα. Ὁ Γερμανός Πέτερ φόν Χές πού ἀπό τόν Ρήγα Φεραῖο, πού ψάλλει τόν Θούριο, καί τόν ἀπαγχονισμό τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε΄, μέχρι τόν Παλαιῶν Πατρῶν νά εὐλογεῖ τά ὄπλα τῶν ἀγωνιστῶν καί τήν ἄλωση τῆς Τριπόλεως, ἔχει δημιουργήσει τή δική του πινακοθήκη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασως.

Μαζί του καί ὁ Κάρολος Κρατσαίζεν πού μᾶς κληροδότησε τίς προσωπογραφίες ὄλων σχεδόν τῶν Ἑλλήνων ὀπλαρχηγῶν, ὁ Λουδοβίκος Λιπαρίνι πού ἀπαθανάτισε καί αὐτός τόν Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανό νά ὑψώνει τό λάβαρο τῆς ἐπανάστασως, ἀλλά καί ὁ Εὐγένιος Ντελακρουά, πού ἐμπνεύσθηκε ἀπό τή σφαγή τῆς Χίου, πού τήν ἀποτύπωσε μέ συγκλονιστικό τρόπο.

Μαζί τους καί οἱ σπουδαῖοι Ἕλληνες ζωγράφοι, ὁ Νικόλαος Γύζης μέ τό «Κρυφό Σχολεῖο» καί τή «Δόξα τῶν Ψαρῶν», ὁ Διονύσιος Τσόκας μέ τόν ὄρκο τῶν Φιλικῶν καί τόν πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄, ὁ Νικηφόρος Λύτρας, πού ἀπαθανάτισε τήν πυρπόληση τῆς τουρκικῆς ναυαρχίδας ἀπό τόν Κανάρη, ἀλλά καί ὁ Θεόδωρος Βρυζάκης μέ τίς μνημειώδεις σκηνές τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Λόρδου Βύρωνα, τῆς ἐξόδου τοῦ Μεσολογγίου καί τῆς θυσίας τοῦ Χρήστου Καψάλη, ἀλλά καί τήν «Ἑλλάδα εὐγνωμονοῦσα».

Όμως δέν είναι μόνο οί καλλιτέχνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πού ἐμπνεύσθηκαν ἀπό τόν ἀγώνα τοῦ 1821 καί τόν ἀποτύπωσαν ὁ καθένας μέ τόν δικό του τρόπο. Ἡ Ἑλληνική ἐπανάσταση συνεχίζει νά συγκινεῖ καί νά ἐμπνέει, γιατί στά πρόσωπα τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1821 ἀντανακλᾷ ἡ ἀγάπη γιά τήν πατρίδα, ἡ τόλμη καί ἡ αὐτοθυσία, πού διέθεταν αὐτοί οἱ ἄνθρωποι, ἄνδρες καί γυναῖκες, ὥστε νά ἀποτελοῦν ἀντικείμενο θαυμασμοῦ μέχρι καί σήμερα ἀπό Ἑλληνες καί ξένους.

Καί αὐτό δείχνει ὅτι ἡ ἀρετή δέν θαμπώνει ἀπό τόν χρόνο καί ὅτι ἡ φιλοπατρία καί ἡ προσφορά στήν πατρίδα δέν εἶναι ἰδανικά ξεπερασμένα, ἀλλά ἱκανά νά συγκινήσουν τούς ἀνθρώπους καί νά ἐμπνεύσουν τούς καλλιτέχνες ὅσα χρόνια καί ἂν περάσουν.

Τό ἀποδεικνύει αὐτό ἡ Ἐκθεση πού ἐγκαινιάσαμε ἀπόψε ἐδῶ στή Φυτεία, στήν ὁποία συμμετέχουν τόσοι πολλοί καλλιτέχνες μέ τά ἔργα τους. Θέλω νά τούς συγχαρῶ ὅλους καί νά τούς εὐχαριστήσω θερμά γιά τή συμμετοχή τους.

Θέλω νά συγχαρῶ ὅμως ἰδιαίτερως καί τόν πρόεδρο τῆς κοινότητος τῆς Φυτείας κ. Κωνσταντῖνο Βύζα, ἀλλά καί τόν δήμαρχο Βεροίας κ. Κωνσταντῖνο Βοργιαζίδη, γιά τήν ἐξαιρετική πρωτοβουλία τῆς διοργανώσεως αὐτῆς τῆς Ἐκθέσεως, ἀλλά καί τῆς ἀποφινῆς ἐπετειακῆς ἐκδηλώσεως, καί βεβαίως τήν ὁμιλήτρια κ. Ἑλένη Τσέου, διδάκτορα τοῦ Παιδαγωγικοῦ Τμήματος τοῦ Α.Π.Θ., ἀλλά καί τούς λοιπούς συντελεστές καί χορηγούς τῆς ἐκδηλώσεως, γιατί καί μέ αὐτή τήν ἐκδήλωση τιμοῦμε τό μεγάλο γεγονός τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης. Τιμοῦμε τόν ἀγώνα τῶν προγόνων μας γιά νά εἴμεθα ἐμεῖς σήμερα ἕνα ἐλεύθερο κράτος. Τούς τιμοῦμε, γιατί μέ τό αἷμα καί τή θυσία τους ἔγραψαν τό ὄνομα τῆς Ἑλλάδος μέ ἀνεξίτηλα γράμματα στό βιβλίο τῆς Ἱστορίας καί ἔκαναν ὅλο τόν κόσμο νά ὑποκλίνεται, ἀκόμη καί σήμερα, στό μεγαλεῖο τους.

Σέ ἐμᾶς μένει ὄχι μόνο νά ἐμπνεόμαστε ἀπό τόν ἀγώνα τους ἀλλά καί νά μιμούμεθα τήν ἀγάπη καί τήν προσφορά τους γιά τήν πατρίδα.